

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ของผู้บริหารการศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหารการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

ก. ประชากร ได้แก่

1. ผู้บริหารที่เกี่ยวกับการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย
  - 1.1 ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา
  - 1.2 รองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา
  - 1.3 ผู้อำนวยการกองวิชาการ ผู้อำนวยการกองโรงเรียน และหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์
  - 1.4 หัวหน้าเขต
  - 1.5 ศึกษาธิการเขต
2. ผู้บริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

- 2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนหรืออาจารย์ใหญ่หรือครูใหญ่
- 2.2 ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยครูใหญ่ ฝ่ายวิชาการ

ข. กลุ่มตัวอย่างประชากร มีวิธีดำเนินการเลือกดังนี้

1. ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ใช้ประชากรทั้งหมดโดยไม่สุ่มตัวอย่าง ได้แก่
  - 1.1 ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา 1 คน
  - 1.2 รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา 1 คน
  - 1.3 ผู้อำนวยการกองวิชาการ ผู้อำนวยการกองโรงเรียน และหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ รวม 3 คน
  - 1.4 หัวหน้าเขต 24 คน
  - 1.5 ศึกษาธิการเขต 24 คน
2. ผู้บริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่

ผู้อำนวยการโรงเรียน หรืออาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่ และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยครูใหญ่ ฝ่ายวิชาการ. เลือกโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแยกรายชื่อโรงเรียนทั้งหมดออกตามเขต แล้วสุ่มตัวอย่างโรงเรียนจากแต่ละเขต เขตละ 30 เบอร์ในขั้น กายวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) และใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหารการศึกษาในโรงเรียน จากโรงเรียนที่สุ่มมาได้ แบ่งเป็น

  - 2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน หรืออาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่ ใช้ประชากรทั้งหมดจากโรงเรียนที่สุ่มมาได้ จำนวน 123 คน
  - 2.2 ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยครูใหญ่ ฝ่ายวิชาการ ใช้ประชากรทั้งหมดจากโรงเรียนที่สุ่มมาได้ จำนวน 123 คน

ดังนี้

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาได้ มีรายละเอียดดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่แจกแบบสอบถาม

ลำดับที่	เขต	โรงเรียน	รวม
1	พระนคร	วัดราชนัคคา วัดราชบพิธ วัดใหม่อมทรส	3
2	ป้อมปราบ	วัดสีตาราม	1
3	ปทุมวัน	วัดบรมนิวาส สวนดุสิต ปทุมวัน	3
4	สัมพันธวงศ์	วัดจักรวรรดิ	1
5	บางรัก	วัดหัวลำโพง วัดแก้วแจ่มฟ้า	2
6	ดุสิต	วัดประชาธิปไตย สุโขทัย วัดจันทร์สโมสร วัดทองสุทธาราม วัดธรรมาภิรตาราม	5

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	เขต	โรงเรียน	รวม
7	พญาไท	วัดที่ถนารุณสุนทรภิกการาม วัดพระยาบัง	2
8	ยานนาวา	วัดคอน วัดยานนาวา ซองนนทรี วัดราชสิงขร	4
9	พระโขนง	วัดสะพาน วัดคลองเตย สุุเหรามานคอน สุุเหราบางมะเขือ สุุเหราสามอิน วัดภาณี แจ่มจันทร์ วัดบางนาใน วัดราชมณีรัศมิธรรม ผองพลอยอนุสรณ์ รุ่งเรืองอุปถัมภ์ วัดกระทุ่มเสือปลา วัดลากบัวขาว ศรีเอี่ยมอนุสรณ์	14

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	เขต	โรงเรียน	รวม
10	บางเขน	วัดเทวสุนทร บ้านลาดพร้าว วัดหลักดี วัดไตรรัตนาราม วัดเวฬุวนาราม ไทนิยมสงเคราะห์ ประธาภิบาล	7
11	บางกะปิ	วัดเทพศิลา โศกบาวสาว คันนายาว พิษยพัฒนา คลองลำเจียก วัดบางเขย สุเทวามิตร ประกาสวิทยา ลำสาดี	9
12	ธนบุรี	วัดประยูรวงศ์ วัดกัลยาณ วัดประคิษฐาราม วัดเวฬุราทิน วัดโพธิ์นิมิตร	5

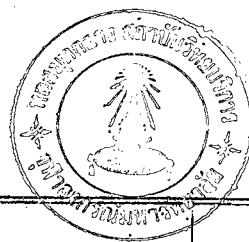
ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	เขต	โรงเรียน	รวม
13	คลองสาน	วัดทองเพลง วัด เกวศันตาร	2
14	ภาษีเจริญ	วัดประคู้ วัดวิจิตรการนิมิตร วัดทองศาลางาม วัด โคนอน วัด อ่างแก้ว วัดนิมมานรดี	6
15	บางขุนเทียน	วัดศาลาคืน บ้านนายเหรียญ นายนายผล วัดกำแพง ศาลเจ้า วัด โพธิ์แก้ว วัดบวรบอน วัดนางรม สถานีพรมแดน วัดนินสุชาราม	10
16	บางกอกนอก	วัดบางเสารัง วัดสุวรรณาราม	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	เขต	โรงเรียน	รวม
17	คลังชั้น	วัดกษัตริย์ไชย วัดบางขุนนนท์ วัดอัมพวา วัดวิเศษการ วัดคฤหบดี วัดรวก วัดคลังชั้น คลองมหาสวัสดิ์ วัดกระโจมทอง วัดอินทราวาส วัดเกาะ วัดทอง	8 6
18	บางกอกใหญ่	วัดคีรีวงศ์ วัดท่าพระ	2
19	มีนบุรี	สู่เทราบางชัน คลองสาน บางชัน ประชาราษฎร์อุปถัมภ์ ศาลา วัดท่ากระดาน	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	เขต	โรงเรียน	รวม
20	ลาดกระบัง	วัดศรีสุก	9
		สุเหรากลองสี่	
		วัดกลางคลองสอง	
		วัดสังฆราชา	
		วัดบำรุงรื่น	
		วัดลาดกระบัง	
		แสงหิรัญวิทยา	
21	หนองจอก	แดงเป้า	6
		วัดราชโกษา	
		วัดใหม่เจริญราษฎร์	
21	หนองจอก	วัดคำตอยตั้ง	11
		สุเหร่าโตะนิล	
		วัดทรัพย์สโมสร	
		คารีอุปถัมภ์	
		สุเหร่าอิ้ว	
		อิสลามดำไทร	
		สุเหร่าหะยีมินา	
		สุเหร่าคลองสิบเอ็ด	
		สุเหร่าลำแขก	
หนองจอกพิทยอนุสรณ์			

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	เขต	โรงเรียน	รวม
22	ราชบุรี	วัดบางปะกอก วัดสารอด สามัคคีบำรุง วัดทุ่งครุ	4
23	หนองแขม	วัดราษฎร์บำรุง วัดอุดมรังสี	2
24	ห้วยขวาง	ประชาราษฎร์บำเพ็ญ	1
			123

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีลำดับขั้นการสร้างดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการจากเอกสาร หนังสือ ผลการวิจัย รวมทั้งการสัมภาษณ์ครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา แล้วจึงร่างแบบสอบถาม

2. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. หลังจากได้ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษา จำนวน 10 ท่านตรวจและให้คำแนะนำ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติม แล้วจึงนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ที่สุดอีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะส่งไปยังกลุ่มประชากร

ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ อายุราชการ ตำแหน่ง คุณวุฒิทางวิชาชีพ และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ (check list)

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษา 6 ชั้น ได้แก่ หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร การเรียนการสอน ห้องสมุด วัสดุอุปกรณ์การสอน การนิเทศการศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบอัตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แต่ละข้อมี 5 ตัวเลือก โดยแบ่งเป็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยให้คะแนน 5 4 3 2 1 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษาคานทาง ฯ 6 ด้านเช่นเดียวกับตอนที่ 2 ลักษณะของแบบสอบถามมี 2 แบบคือ

ก. แบบอัตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แต่ละข้อมี 5 ตัวเลือก แบ่งเป็นมากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีเลย ให้คะแนน 5 4 3 2 1 ตามลำดับ

ข. แบบปลายเปิด (Open End) มุ่งให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ประสบอยู่ในการบริหารงานวิชาการ

คำถามในแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนข้อของคำถามคานทาง ฯ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2 และตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 2

งานวิชาการแต่ละค่านและจำนวนขอของแบบสอบถาม

งานวิชาการค่านต่าง ๆ	จำนวนขอ	ร้อยละ
หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร	7	20.00
การเรียนการสอน	6	17.14
ห้องสมุด	5	14.20
วัสดุอุปกรณ์การสอน	6	17.14
การนิเทศการศึกษา	6	17.14
การวัดและประเมินผลการศึกษา	5	14.29
รวม	35	100.00

ตารางที่ 3

ปัญหาของงานวิชาการแต่ละค่านและจำนวนขอ

ปัญหาทางวิชาการแต่ละค่าน	จำนวนขอ	ร้อยละ
หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร	7	18.92
การเรียนการสอน	6	16.22
ห้องสมุด	4	10.80
วัสดุอุปกรณ์การสอน	7	18.19
การนิเทศการศึกษา	7	18.19
การวัดและประเมินผลการศึกษา	6	16.22
รวม	37	100.00

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จาก รองปลัดกรุงเทพมหานครฝ่ายการศึกษา เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ไปยังผู้บริหารการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แล้วจึงได้นำแบบสอบถามทั้งหมดไปส่งให้แก่ กลุ่มตัวอย่างประชากรด้วยตนเอง พร้อมทั้งจดหมายของผู้วิจัยเพื่อชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ด้วย การรับคืนแบบสอบถามส่วนใหญ่ผู้วิจัยได้รับกลับคืนในวันเดียวกับที่ไปแจกแบบสอบถาม ที่เหลือบางส่วนได้กลับไปรับคืนภายหลังจากนั้นอีก 1 สัปดาห์ จำนวนแบบสอบถามที่แจกไปทั้งสิ้น 299 ฉบับ ได้รับคืน 285 ฉบับ เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ 282 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.31 ดังมี รายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 4

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป และจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนฉบับสมบูรณ์

ลำดับที่	เขต	จำนวนที่ส่ง					จำนวนที่ได้รับคืน					ร้อยละ
		หน.เขต	กศ.เขต	ครูใหญ่	ผช.ฝ่ายวิชาการ	รวม	หน.เขต	กศ.เขต	ครูใหญ่	ผช.ฝ่ายวิชาการ	รวม	
1	พระนคร	1	1	3	3	8	1	1	3	3	8	100.00
2	ป้อมปราบ	1	1	1	1	4	1	1	1	1	4	100.00
3	ปทุมวัน	1	1	3	3	8	1	0	3	3	7	87.50
4	สัมพันธวงศ์	1	1	1	1	4	1	1	1	1	4	100.00
5	บางรัก	1	1	2	2	6	1	1	2	0	4	66.67
6	ดุสิต	1	1	5	5	12	1	1	4	4	10	83.33
7	พญาไท	1	1	2	2	6	1	1	2	2	6	100.00
8	ยานนาวา	1	1	4	4	10	1	1	3	4	9	90.00
9	พระโขนง	1	1	14	14	30	1	1	13	11	26	86.67
10	บางเขน	1	1	7	7	16	1	1	7	7	16	100.00
11	บางกะปิ	1	1	9	9	20	1	1	9	9	20	100.00
12	ธนบุรี	1	1	5	5	12	1	1	5	4	11	91.67

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับที่	เขต	จำนวนที่ส่ง					จำนวนที่ได้รับคืน					ร้อยละ
		หน.เขต	ศษ.เขต	ครูใหญ่	ผช.ฝ่ายวิชาการ	รวม	หน.เขต	ศษ.เขต	ครูใหญ่	ผช.ฝ่ายวิชาการ	รวม	
13	คลองสาน	1	1	2	2	6	1	1	2	2	6	100.00
14	ภาษีเจริญ	1	1	6	6	14	1	1	6	5	13	92.86
15	บางขุนเทียน	1	1	10	10	22	1	1	9	9	20	90.90
16	บางกอกน้อย	1	1	8	8	18	1	1	8	9	18	100.00
17	คลังชั้น	1	1	6	6	14	1	1	6	5	13	92.86
18	บางกอกใหญ่	1	1	2	2	6	1	1	2	2	6	100.00
19	มีนบุรี	1	1	9	9	20	1	1	9	9	20	100.00
20	ลาดกระบัง	1	1	6	6	14	1	1	6	5	13	92.86
21	หนองจอก	1	1	11	11	24	1	1	11	11	24	100.00
22	ราษฎร์บูรณะ	1	1	4	4	10	1	1	4	3	9	90.00
23	หนองแขม	1	1	2	2	6	1	1	2	2	6	100.00
24	ห้วยขวาง	1	1	1	1	4	1	1	1	1	4	100.00
25	สำนักการศึกษา	0	0	0	0	5	0	0	0	0	5	100.00
	รวม	24	24	123	123	299	24	23	119	111	282	

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยแยกประชากรออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มผู้บริหารการศึกษาที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพด้านการศึกษา และกลุ่มผู้บริหารการศึกษาที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพด้านอื่น ๆ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่ง คุณวุฒิทางวิชาชีพ อายุราชการ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน โดยใ้ใ้ครวยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา 6 ด้าน และข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา 6 ด้าน วิเคราะห์โดยเสนอเป็นตารางแสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแบบสอบถามแต่ละข้อ พร้อมทั้งอธิบายประกอบ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และตอนที่ 3.

ไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.49	หมายความว่า	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หรือไม่มีปัญหาเลย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 – 2.49	หมายความว่า	ไม่เห็นด้วยหรือมีปัญหาน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 – 3.49	หมายความว่า	ไม่แน่ใจหรือมีปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 – 4.49	หมายความว่า	เห็นด้วยหรือมีปัญหามาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50 – 5.00	หมายความว่า	เห็นด้วยอย่างยิ่งหรือมีปัญหามากที่สุด

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นโดยใช้ t-test

4. ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมปัญหาที่ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในแบบสอบถาม ปลายเปิด นำเสนอเป็นรูปความเรียง

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การอยละ ใช้พิจารณาจำนวนและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สูตร

$$\text{การอยละของรายการใด ๆ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2. ค่าเฉลี่ย (mean) ใช้พิจารณาจัดค่ากับความถี่เห็นของประชากรที่ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทนค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด
 $\sum fX$ แทนผลรวมสะสมของคะแนนทั้งหมด
 N แทนจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง¹

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้พิจารณาการกระจายความคิดเห็นของประชากรที่ตอบแบบสอบถาม เพื่อประกอบกับค่าเฉลี่ย (Mean) ในการเปรียบเทียบความคิดเห็น โดยใช้สูตร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2517), หน้า 41.

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

เมื่อ	S.D.	แทนความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum fx$	แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum fx^2$	แทนผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทนจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง ¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, หน้า 52.